

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

§. X. De Impedimento Cognationis, tum Carnalis, tum Spiritualis, ac
Legalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

fitio illa sic facta serio: ficta enim promissio non sufficit, cum revera nulla sit. III. Ut copula fuerit perfecta, siue sufficiens ad generationem; nam sola pollutio, aut emissio seminis extra vas, non sufficit: siquidem materia ista est poenalis, ac proinde requirit adulterium perfectum. IV. Ut utraque pars formale adulterium commiserit: unde si adultera ignorat, comparem esse matrimonio ligatam, huiusmodi impedimentum non incurritur. Sanchez *lib. 7. de Matr. disp. 79.* Herincx, Sannig, & alij.

§. X.

De Impedimento Cognationis, tum Carnalis, tum Spiritualis, ac Legalis.

Cognatio carnalis, quid? 94. **C**ognatio Carnalis, est conjunctio personarum ex eo procedens, quod una per carnalem propagationem descendat ab altera, vel ambæ ab eadem tertia. Et dicitur alio nomine *Consanguinitas*, quasi *sanguinis unitas*, à *ly con* & *sanguine*: eò quod ejusmodi personæ descendant ab uno communi sanguine.

Stipes, Linea consanguinitatis, quid? 95. Cæterum persona, à qua plures carnali propagatione descendunt, vocatur *Stipes*. Deinde *Linea consanguinitatis* aliud non est, quam ordo, siue collectio personarum inter se consanguinitate junctarum. Et hæc postmodum dividitur in *Lineam rectam*, & *Lineam transversalem* seu *collateralem*.

Linea recta, Descendens, & Ascendens; & 96. *Linea recta* consanguinitatis est ordo personarum consanguinitate junctarum, quarum una descendit ab altera. Et hæc subdividitur in *Lineam descendantem*, quæ est à persona propagante ad propagatam, v. g. à patre ad filium, ac nepotes suos: & *in Ascendentem*, quæ est vicissim à persona propagata ad propagantem, v. g. à filio ad patrem, à nepote ad Avum, Proavum, Abavum, Atavum, Tritavum, & sic deinceps ascendendo usque ad Adam.

Linea transversalis seu collateralis, quæ? 97. Porro *Linea transversalis*, seu *collateralis consanguinitatis*, est ordo, seu collectio personarum sanguine junctarum, quarum una non descendit ab altera, sed ambæ ab eadem tertia: ut frater & soror ab eodem patre, duo patruels ab eodem Avo, &c.

98. Ul-

98. Ulteriùs in hisce Lineis dantur diversi Gradus consanguinitatis : ubi per *Gradum consanguinitatis*, intelligitur determinata propinquitatē personæ ad personam secundum consanguinitatem. Gradus consanguinitatis, quid ?

99. Quamvis autem olim Consanguinitas in Linea transversali usque ad septimum gradum impediverit matrimonium contrahendum, & contractum irritaverit ; ut constat ex *c. De affinitate. & c. Nullum. & c. Progeniem. 35. c. 3.* cum concordantijs. Postmodum tamen hæc prohibitio modificata fuit, atque reducta usque ad quartum Gradum consanguinitatis inclusivè ; uti habetur *c. Non debet. de Consanguinit. & affinit.* Quousque olim impediverit. & defectò impediatur matrimonium?

100. Ut autem faciliùs intelligatur, inter quas personas defectò Consanguinitas impediatur matrimonium contrahendum, ac dirimat contractum, ponitur in Jure Canonico post Librum VI. Decretalium, *Arbor Consanguinitatis* in hunc modum.

Hic inseratur Arbor Consanguinitatis.

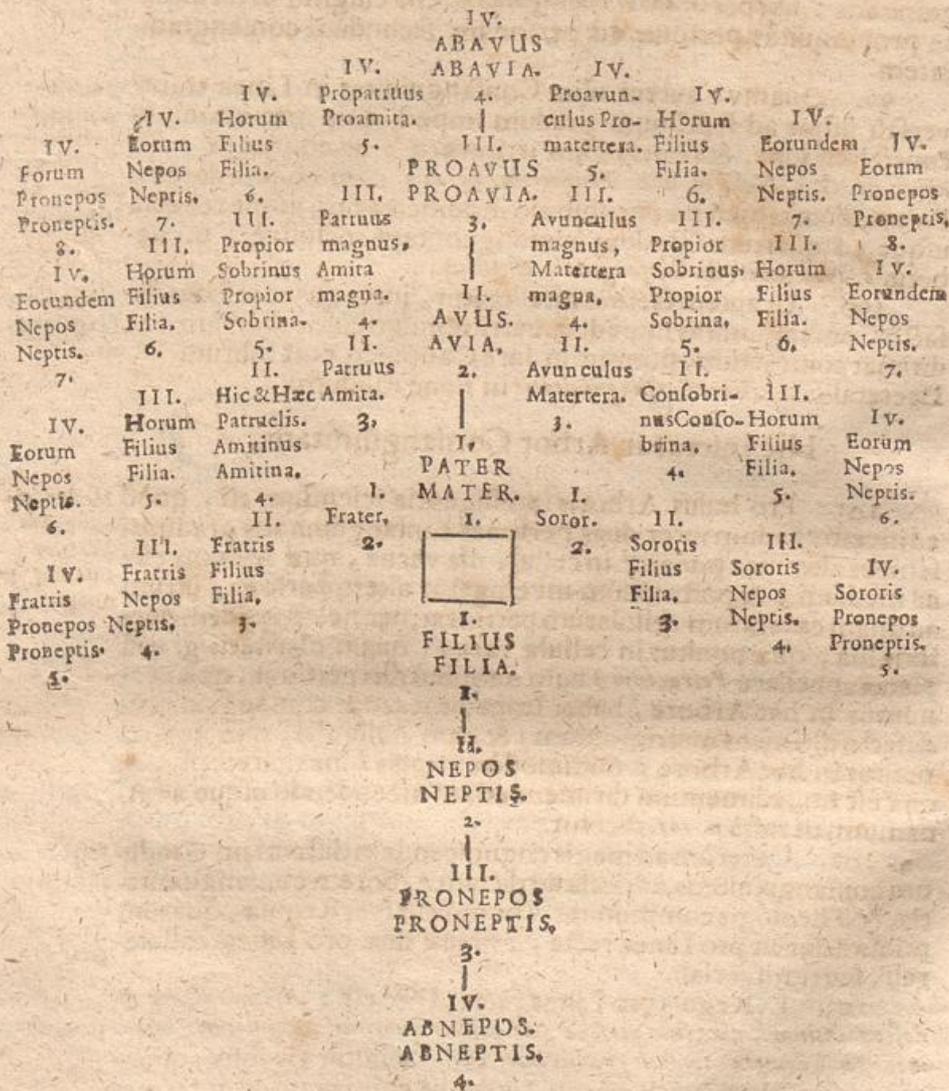
101. Pro hujus Arboris intelligentia sciendum est, quòd ad investigandum inter duas personas consanguinitatis gradum, semper alterutra ponatur in cellula illa vacua, quæ habetur circa medium ; & postmodum investigetur altera persona, utrum ad unam cæterarum cellularum pertineat, nec ne. Siquidem persona illa, quæ ponitur in cellula vacua (quam claritatis gratiâ placet appellare *Petrucium*) cum omnibus illis personis, quæ cernuntur in hac Arbore, habet Impedimentum consanguinitatis defectò dirimens matrimonium, & cum nulla alia, quæ non reperitur in hac Arbore : dummodò excipias Lineam rectam, in qua est impedimentum dirimens etiam ascendendo usque ad Adamum, ut infra n. 107. dicitur. Modus intelligendi Arborem Consanguinitatis.

102. Cæterum ad magis cognoscendam distantiam Graduum consanguinitatis, à Glossa ad dictam Arborem consanguinitatis, & Theologis communiter, ponuntur tres Regulæ, quarum prima deseruit pro Linea recta, reliquæ duæ pro Linea collateralī, seu transversali. Regulæ tres ad cognoscendam distantiam Graduum consanguinitatis.

103. I. Regula pro Linea recta, Hæc est : *Ascendentium & descendentium, quot sunt persona, de quibus queritur, computatis intermedijs unâ demptâ, tot sunt gradus inter eas.* Si igitur vis scire, quantum distet Abavus a Petrucio, utroque computato ac intermedijs, inveniuntur quinque personæ : deme unam, utpote Supi-

Eeeeeee tem,

*Non gignunt dextros, qui stant in parte sinistra,
Læva dat uxores, dat tibi dextra mares.*

HÆCEST ARBOR CONSANGUINITATIS.

tem, & quatuor sunt gradus, qui etiam per appositum in Arbore consanguinitatis numerum indicantur. Et idem fit in alijs.

104. II. Regula pro Linea collateralis æquali, hæc est: *Collateralium in linea aequali, quoto gradu quis distat à communi stirpe, toto gradu distat inter se.* secundum computationem Juris Canonici. Sic v. g. Petrucius & Pronepos Propatru sui, cum æqualiter distent quatuor gradibus ab Abavo, qui est utriusque Stipes, etiam inter se distant quatuor gradibus; uti denotat numerus Latinus appositus à parte superiori cellula.

II. Pro Linea collateralis æquali.

105. III. Regula pro Linea collateralis inæquali, hæc est: *Collateralium in linea inæquali, quoto gradu remotior distat à communi stirpe, toto distat inter se.* Sic Petrucius, & Neptis fratris sui, distant inter se tribus gradibus: nam quamvis à Patre suo, qui est Stipes utriusque, Petrucius solum uno gradu distat, tamen Neptis fratris sui distat ab hoc Stipite tribus gradibus: adeoque inter ipsam & Petrucium erunt tres gradus consanguinitatis, secundum Canones; prout designat superior cellula numerus in Arbore Consanguinitatis appositus.

III. Pro Linea collateralis inæquali.

106. Dicitur, secundum Canones. Nam dictæ tres Regulae solum valent secundum computationem Juris Canonici in ordine ad investigandum Impedimenta matrimonii: ceterum secundum Leges Civiles, quæ pro fine habent distributionem hæreditatis inter amicos defunctorum, aliter computantur Gradus consanguinitatis. Siquidem secundum Jus Civile, sive in Linea recta, sive in collateralis, quot sunt personæ, de quibus queritur, computatis intermedijs, unâ demptâ, tot sunt gradus inter eas. Hinc inter Petrucium ac Pronepotem Propatru sui, secundum Jus Civile, sunt octo gradus, quamvis secundum Canones sint solum quatuor; prout hanc distantiam graduum secundum computationem Juris Civilis denotat numerus inferior, in præallegata Arbore Consanguinitatis cipharis Germanicis expressus: ubi distantiam graduum consanguinitatis secundum Jus Canonicum denotat numerus superior, sive Latinus.

Hæc Regulae procedunt secundum Canones: quid de Jure Civili?

107. Quæres autem, quo jure gradus consanguinitatis dirimant matrimonium? Resp. I. Certum est, in primo gradu Lineæ rectæ, id est, inter parentes & liberos, jure naturæ dirimi matrimonium. Hinc non solum omnes Gentes bene instructæ ex naturali lumine hujusmodi nuptias deestatae sunt; sed etiam Adamus, afflatu Spiritus sancti, exclusit parentes à coniugijs liberorum, Genes. 2. dicens: *Propter hoc relinquet homo patrem suum,*

In primo gradu consanguinitatis Lineæ rectæ dirimitur matrimonium jure naturæ.

Quid de alijs gradibus Lineæ rectæ ?
 & matrem, & adhaerebit uxori suæ. Quinimò Doctor Subtilis in 4. dist. 40. §. De secundo. & plurimi alij, extendunt hanc prohibitionem, ac irrationem matrimonij Jure naturæ, ad quemcunque gradum Lineæ rectæ in infinitum, aded, ut si hodie viveret Adam, non posset cum aliqua, præter solam Hevam, matrimonium contrahere: siquidem omnes ascendentes habent rationem principij, ac genitoris respectu descendentium. Sunt quidem nonnulli contrarium tenentes: sed eorum sententia, ob brevitatem vitæ humanæ, in praxi locum habere non videtur.

Quid de secundo, & ulteriori gradu Lineæ collateralis?
 108. Resp. II. Consanguinitas in secundo, tertio, & ulteriori gradu Lineæ collateralis, Jure duntaxat Ecclesiastico dirimit matrimonium. Ita certa, & communis. Hinc c. Gaudeamus. de Divortijs, decisum habetur, quòd Infideles in secundo, vel ulteriori gradu conjuncti, cum constitutionibus Canonicis non arctentur, matrimonialiter copulari liberè possint, neque separandi sint, si postmodum ad Fidem convertantur. Insuper Concilium Trident. Sess. 24. cap. 5. de Reform. matr. concedit inter magnos Principes, & ob publicam causam, in secundo consanguinitatis gradu dispensari posse: & consequenter is Jure naturæ non impedit matrimonium, cum in eo Pontifex dispensare non valeat.

In primo hujus gradu dirimitur matrimonium Jure naturæ.
 109. Resp. III. In solo primo gradu consanguinitatis Lineæ collateralis, nempe inter fratres & sorores, est interdictum, ac irritum Jure naturæ matrimonium. Ita innuit Scorus in 4. dist. 40. q. un. dum solvit rationes oppositæ sententiæ; Sanchez lib. 7. de Marr. disp. 52. num. 11. & alij. Ratio est: quia inter fratres & sorores est innatus quidam pudor, ac naturalis reverentia, cui valdè adversatur actus conjugalis. Et hinc omnes Nationes benè instructæ, solo lumine naturali ductæ, ab hujusmodi matrimonijs abstinent, & quæstalia quondam permittebant, reputabantur barbaræ.

Solvitur instantia de Cain.
 110. Nec obstat, quòd Cain ab initio Mundi duxerit suam sororem. Resp. enim cum Doctore nostro loc. cit. illud fuisse necessitatis à principio Mundi; quia non erant aliæ fæminæ, nisi sorores.

Sarai, quomodo fuerit soror Abraham?
 111. Quòd si urgeas. Multiplicato jam genere humano Abraham, vir Sanctissimus, duxit Sarai sororem suam; prout ipsemet fatetur Gen. 20. de Sarai dicens: Verè soror mea est, filia patris mei, & non filia matris meæ. Resp. hoc dici, quia Sarai fuerat
 con-

confanguinea Abrahamæ : nam, ut inquit D. Augustinus, relatus
6. *Quæritur*, 22. q. 3. Sarai Abrahamæ soror dicitur, quia filia fratris e-
rat, id est, genita ex Aran fratre suo. Siquidem in S. Scriptura
etiam Contanguinei dicuntur quandoque Fratres, & Sorores;
juxta quod nonnulli ad Christum dixerunt, Marci cap. 3. *Ecce*
mater tua & fratres tui (id est confanguinei) *foris quarunt te*. Et
Tobias junior vocat Saram conjugem, sororem suam, *Tob. cap.*
8. quæ tamen fuit solum confanguinea ipsius, uti patet ex *capite 7.*
Quinimò observat D. Thomas *part. 3. q. 28. art. 3. ad 5.* quòd in S.
Scriptura dicantur Fratres quatuor modis, videlicet natura, gen-
te, cognatione & affectu.

Confanguinei quando-
que dicun-
tur Fratres,
& Sorores.

Fratres di-
cuntur qua-
tuor modis.

De Cognatione Spirituali.

112. **C**ognatio Spiritualis, prout est Impedimentum dirimens
matrimonij, est vinculum contractum ex dispen-
satione Sacramenti Baptismi, & Confirmationis. Et
notanter tantummodò hæc duo Sacramenta exprimuntur;
quia, ut dicitur *cap. Quamvis de Cognat. spirit.* ex datione alio-
rum Sacramentorum, præter Baptismum & Confirmationem,
Cognatio Spiritualis nequaquam oritur, quæ matrimonium im-
pediat, aut dissolvat.

Cognatio
Spiritualis,
quæ ?

113. Licet verò olim Cognatio Spiritualis ad plures perso-
nas fuerit extensa, defactò tamen propter novam Constitutio-
nem Concilij Trid. *Sess. 24. de Reform. matr. cap. 2.* ea ex Sacra-
mento Baptismi solum oritur inter baptizantem & baptizatum;
baptizatique patrem & matrem; & rursus inter tenentem ac
baptizatum, baptizatque patrem & matrem, & inter nullas
alias personas. Porro Tenens alio nomine dicitur *Patrinus*, vel
Matrina.

Ad quas
personas
extendatur
ex Sacra-
mento Ba-
ptismi?

114. Similiter ex Sacramento Confirmationis solum ori-
tur Cognatio Spiritualis inter confirmantem & confirmatum,
confirmatique patrem & matrem; ac inter tenentem & confir-
matum, confirmatique patrem & matrem, & inter nullas alias
personas. Ita Concilium Trid. *loc. cit.*

Et Confir-
mationis ?

De Cognatione Legali.

115. **Q**uantum attinet ad Cognationem Legalem, ea ori-
tur inter certas personas ex adoptione alicujus in fi-
lium, vel filiam; quæ tamen defactò rarius accidit. quid?
Et quidem ex ista Cognatione Legali contrahitur Impedimen-
tum.

Cognatio
Legalis,
quid?

Eccesse 3.

tum.

Et inter
quas perso-
nas inducat
impedimē-
tum diri-
mens ma-
trimonium?

tum dirimens matrimonium inter sequentes personas. I. Inter adoptantem & adoptatum, hujusque filios & filias. II. Inter adoptantem, & uxorem adoptati; & vicissim inter adoptatum, uxoremque adoptantis. III. Inter personam adoptatam ac prolem naturalem adoptantis, datur impedimentum dirimens matrimonium, quamdiu durat adoptatio: quod si cesseret adoptatio, etiam cessat impedimentum hoc inter personam adoptatam, ac prolem adoptantis. Sanchez lib. 7. de Matr. disp. 83. & alij; atque desumitur ex c. Ita diligere. 30. q. 1. cum concordantijs.

§. XI.

De Impedimento Affinitatis.

Affinitas,
quid?

Ejus olim
etiam fuerunt
genera.

116. **A**ffinitas bene definitur à Doctore Subtili in 4. dist. 41. q. 1m. quod sit vinculum quoddam personæ ad personam, ex copula carnali cum persona alteri consanguinea contractum. Porro antiquitus tria fuerunt genera Affinitatis, de quibus fit mentio in c. Non debet. de Consang. & affinit. atque amplius declarantur per Glossam, quæ habetur c. Primo gradu. 35. q. 5. in Arbore Affinitatis. §. Genus affinitatis, ubi ait: Si is, qui est mihi conjunctus in secundo gradu consanguinitatis, cognoscit mulierem, illa est mihi conjuncta in secundo gradu affinitatis, & primo genere: Si alius eam lem cognoscit, ille (juxta jura antiqua) attinet mihi secundo genere affinitatis, & secundo gradu: Si iste aliam adhuc mulierem cognoscit, illa attinet mihi tertio genere affinitatis, & secundo gradu. Quia tamen defacto videretur primum duntaxat genus Affinitatis (nam secundum, & tertium Affinitatis genus, ob magnas inde subortas difficultates, sublatum fuit in Concilio Generali, sive Lateranensi, celebrato sub Innocentio III. prout habetur cit. c. Non debet. de Consang. & affinit.) hinc impræsentiarum sermo erit de solo primo genere Affinitatis.

Unde oria-
tur?

117. Porro hoc vinculum, ac Impedimentum Affinitatis, non solum confurgit ex actu matrimoniali perfecto & completo, per quam vir & femina fiunt una caro, sed etiam ex actu fornicationis perfecto; juxta illud D. Apostoli 1. Corinth. 6. *Annefcitis, quoniam qui adheret meretrici, unum corpus efficitur?* Quod ut melius intelligatur, fit

Et inter
quas perso-
nas?

118. CONCL. I. Affinitas oritur solum inter virum, & consanguineos mulieris à se carnaliter cognitæ; ac econtrà inter hanc